

Diasporla əlaqələri möhkəmləndirən möhtəşəm tədbir

Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayından 18 il ötür

Ulu öndər Heydər Əliyev xaricdə yaşayan azərbaycanlıları daim diqqət mərkəzində saxlamış və onların təşkilatlanması, diasporun formallaşmasının vacibliyini dəfələrlə bəyan etmişdir. Çünkü Ümummilli Lider yaxşı bilirdi ki, müasir dövrde hər bir dövlətin qüdrəti yalnız iqtisadi resurslarla deyil, həm

də onun diaspor və lobbisinin gücü ilə ölçülür. Bu məqsədlə ulu öndər Heydər Əliyev hələ Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri olarkən dünya azərbaycanlılarına müraciət etməklə yanaşı, 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günündən də müəllifi olmuşdur.

1993-cü ilde ümummilli lider Heydər Əliyev yenidən hakimiyətə gəlişi ilə digər sahələrde olduğu kimi, diaspor quruculuğunda daha əsaslı dönüş yaratmağa nail oldu. Belə ki, Ulu Öndərin Azərbaycan icmaları, cəmiyyət və birliliklərinin fəaliyyətinin gücləndirilməsi və əlaqələndirilməsi məqsədilə imzaladığı Sərəncama əsasən, 2001-ci il noyabrın 9-10-da Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı keçirildi. 36 ölkədən 1150 nümayəndənin və 900-dən çox qonağın iştirakı ilə keçirilən bu tədbir xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın azərbaycanlıq ideyası ərtəfənda təşkilatlanması baxımından mühüm tarixi əhəmiyyət kəsb etdi.

Deputat Azər Badamov mövzu ilə bağlı "İki sahil" qəzetinə açıqlamasında bildirdi ki, məhz həmin qurultaydan sonra müxtəlif ölkələrdə Azərbaycanın xarici siyasetini, azərbaycanlılığı təbliğ edənlərin sayı artıdı: "Azərbaycan icmaları, diasporu yaşadıqları ölkələrdə, ümumiyyətlə, beynəlxalq aləmdə sözün həqiqi mənasında özlərini göstərməyə başladılar. Bununla da Azərbaycan diaspor hərəkatı yeni mərhələyə qədəm qoydu.

I qurultay xaricdə yaşayan soydaşlarımızın milli mənlik şurunun güclənməsinə, həmçinin azərbaycanlı icmaların müteşəkkiliyinin və fəallığının artmasına da öz müsbət təsirini göstərdi. Bu mənada ümummilli lider Heydər Əliyev dünya azərbaycanlılarının müstəqil dövlətimiz və vahid məqsəd ətrafında birləşdirilməsi ideyasının müəllifi oldu. Təbii ki, bu, hər şeydən əvvəl Ümummilli Liderimizin növbəti nailiyyəti idi. Yeri gəlmışkən, qeyd edək ki, həmin tədbirdə Ulu Öndərin çıxışı zamanı söylədiyi bu sözlər sonradan dillər əzbəri oldu: "Əziz həmvətənərlə! Öz ürəyimdən gelən fikirləri bir daha bildirmək isteyirəm ki, hər bir insan üçün milli mənsubiyyəti onun qürur mənbəyidir. Həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam!". Hətta deyərdim ki, azərbaycanlıların yaşadıqları bütün ölkələrdə geniş əks-seda doğuran bu sözlər azərbaycanlıq adlı kamil bir ideologiya-ya çevrildi".

Müsahibimiz daha sonra bildirdi ki, həmin qurultaydan sonra ümummilli lider Heydər Əliyev bu sahədə sistemli dövlət siyasetinin həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədilə 2002-ci ilde Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması barədə Fərman imzaladı: "Bu komitənin (sonradan o, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi adlandırıldı) təşkili xaricdəki Azərbaycan cəmiyyətlərinin vahid mərkəzdən koordinasiyasına, habelə onların dövlət qayğısı ilə əhatə olunmasına geniş imkanlar yaratdı. 2002-ci ildə Milli Məclisə qəbul olunmuş "Xaricdə yaşayan soydaşlarımıza dövlət qayğısı haqqında" qanunla isə xaricdəki azərbaycanlılara dövlət qayğısının hüquqi əsasları müəyyənleşdirildi. Yeri gəlmışkən, həmin sənədə əsasən, xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən soydaşlarımızın hüquqları Azərbaycan dövləti səviyyəsində qorunur".

Milli Məclisin deputati, həmçinin vurğuladı ki, Ulu Öndərimizin təməlini qoymuş bu siyaseti uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinə nail olmaq istiqamətində üzərinə düşən tarixi missiyani məsuliyyətlə yerine yetirməkdədir: "Yeri gəlmışkən, 2016-cı ilde keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayında Prezident İlham Əliyev dünyaya səpələnmiş soydaşlarımızın Vətənlə əlaqələrinin daha da gücləndirilməsini tövsiyə etmiş, həmçinin ermənilər tərəfindən Azərbaycana qarşı aparılan çirkin kampaniyalara tutarlı cavablar vermələrinin, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətine çatdırılmasının vacibliyini vurğulamışdır. Dövlət başçıımızın xüsusi diqqəti və qayğısı sayəsində dünyanın bütün ölkələrindəki Azərbaycan diasporu hazırda müteşəkkil birləşib və onların fəaliyyət dairesi daha da genişlənib. Hətta soydaşlarımız yaşadıqları ölkələrin sosial-iqtisadi, ictimai-siyasi və mədəni həyatında fəal rol oynayır, eləcə də Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında, təcavüzkar erməni dairələrinin ideoloji təxribatlarının qarşısının alınmasında qətiyyət nümayiş etdirirlər.

Onu da qeyd etməyi özümə fəxr bilirəm ki, son illər Azərbaycan öz iqtisadi inkişafı ilə dünyanın ayrı-ayrı ölkələrində məskunlaşmış soydaşlarımız üçün sözün həqiqi mənasında mənəvi dayağa çevrilib. Bir sözlə, diasporumuzla real və virtual əlaqələrin daha da möhkəmlənməsinin nəticəsidir ki, bu gün dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan on minlərlə soydaşımız özünü bu vətənin bir parçası kimi hiss edir".

Qeyd edək ki, hazırda Azərbaycanın dünyanın müxtəlif ölkələrində 500-dən çox diaspor təşkilatı fəaliyyət göstərir.

 Qvami Mehəbbətoğlu,
"İki sahil"